

WOORD VOORAF

Lang zullen we leven in de gloria

Beste leden,

We zouden eens een webcam in de oude bibliotheek moeten plaatsen, om jullie online het enthousiasme te laten aanschouwen van onze bestuursleden. Het is voor mij dan ook een hele eer om deze eerbiedwaardige, maar tegelijkertijd springlevende vereniging voor te zitten.

Bij verjaardagen kijk je altijd even achterom. En dan zie je dat de twee fundamente van de Kring gedurende anderhalve eeuw ongewijzigd zijn gebleven.

Onze twee pijlers zijn immers nog steeds het verzamelen van voorwerpen en publiceren van teksten die de geschiedenis van het Soete Land van Waas blootleggen. En dit ten dienste van de Wase (erfgoed)gemeenschap. Vanaf 1861 nam de Kring zijn verantwoordelijkheid om een museale werking op het getouw te zetten. En vanaf datzelfde stichtingsjaar verzorgde de Kring mooie en inhoudelijk sterke publicaties. En dit met het immense geloof en de kracht die alleen vrijwilligers kunnen opbrengen. De oude vormen zijn verdwenen en generaties wisselen elkaar af. Maar steeds opnieuw vond men in de Wase polderklei mensen die de geschiedenis koesteren, met een Waas kloppend hart. Zij namen de opdracht aan om ons regionaal erfgoed te willen doorgeven aan de volgende generatie.

Afsplitsingen werden ook ons deel. We verloren het monopolie op Waas erfgoed. Dit was niet altijd leuk, zeker niet voor toenmalige bestuursleden die met lede ogen moesten toekijken hoe andere erfgoed-geïnteresseerden het werkveld betraden.

Vlaanderen groeit in haar autonomie. En dat zullen we geweten hebben. Wetenschappelijk gevormde archivariissen en andere professionele erfgoedmedewerkers kwamen aangevaren via de Wase stromen. We hebben de plicht om met hen een modus vivendi te vinden. De zon schijnt immers voor iedereen. Nu overheerst de zoektocht naar samenwerking, want we hebben allemaal begrepen dat we "samengeprangd" zitten, en dat is uiteindelijk, mits goede afspraken, geen probleem.

Een voorwoord dient niet om een historische schets te maken. Daar hebben we onze Annalen voor. Voorwoorden geven de voorzitter de kans om even te mijmeren en zijn lezers enkele eerlijke gedachten mee te geven.

Onze Kring heeft nog steeds de ambitie om voluit de Wase erfgoedkaart te trekken en om daarin een hoofdrol te spelen.

Beste erevoorzitter, bestuursleden, leden en sympathisanten van de kring,
Beste Wase heemkundige en Oost-Vlaamse geschiedkundige kringen,
Beste ambtenaren en professionele cultuurmedewerkers bij de Wase gemeenten en hun verantwoordelijke koepel Interwaas,
Zeer geëerde universiteitsdocenten en conservators van de musea in Vlaanderen,
Geachte Colleges van Burgemeester en Schepenen uit het Soete Land van Waas,

De Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas staat paraat om ook in de volgende 150 jaar haar steentje bij te dragen. En dat met veel goesting.

En dat de Kring moge leven, groeien en bloeien.

Chris de Beer,
Voorzitter
1 februari 2011

Aan de leden die nog een papieren versie van deze nieuwsbrief ontvangen, wordt gevraagd om hun e-mailadres door te geven via info@kokw.be, zodat ook zij in de toekomst de nieuwsbrief elektronisch kunnen ontvangen.

KOMT ALLEN TE SAMEN

OPEN DEUR HUIS JANSSENS

20 februari 2011

De Kring zonder de nestwarmte van het Huis Janssens is erger dan een café zonder bier. We zijn inderdaad organisch met elkaar vergroeid. 100 jaar lang zijn we hier kind aan huis, en vele Wase erfgoedliefhebbers bezochten regelmatig dit prachtige 19de-eeuwse herenhuis in de Zamanstraat. We zijn eveneens verheugd dat we deze dag kunnen organiseren in samenwerking met de medewerkers van de stedelijke musea. Samen maken we van deze dag het eerste hoogtepunt in het feestjaar 2011.

Het is dus de meest aangewezen plaats om ons jubeljaar van start te laten lopen.

Graag nodigen wij u, de leden, maar ook de vele sympathisanten uit om eens een kijkje te nemen in dit toch wel spannend huis, om zo te (her) ontdekken waartoe onze Kring in staat is.

ONTHULLING GEDENKPLAAT BIJ EEN LINDEBOOM

Om 10.00 u. zal mevrouw Christel Geerts, Burgemeester, en Jos De Meyer, Ondervoorzitter van het Vlaams Parlement, een gedenkplaat onthullen bij een lindeboom in de museumtuin.

De Kring schenkt deze boom aan de stad om haar feestjaar luister bij te zetten. Nadien volgt een rondleiding in het Huis en biedt de Kring een drankje aan.
U bent als lid van harte uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

OPEN DEUR HUIS JANSSENS & VOORSTELLING ETSEN

Vanaf 11u. (t.e.m. 17u.) nodigen wij de Sint-Niklase en Wase bevolking uit om de maatschappelijke zetel van de KOKW te bezoeken. En wat kan je hier meemaken?

HERONTDEK HET UNIEKE HUIS JANSSENS

De authentieke Vlaamse zaal, het schitterend salon, de mysterieuze kapel, de overweldigende oude bibliotheek, de pittoreske museumzalen, ... Steeds opnieuw kijken toevallige bezoekers de ogen uit wanneer zij dit unieke stukje Sint-Niklase geschiedenis zien. U komt toch ook?

KUNST IN HET HUIS ! VOORSTELLING ETSEN GUY VAN ASSCHE

De Kring heeft, om een blijvende herinnering te hebben aan dit jubeljaar, zes etsen laten maken van het huidige Huis Janssens (dus vóór de toekomstige restauratie). Jullie hebben onze folder reeds gekregen. Op deze dag worden de etsen aan het publiek voorgesteld. U kunt ze ook die dag zelf reeds meenemen. En vergeet het niet: op is op!

PLANNEN WE EEN RESTAURATIE ?

Het stadsbestuur heeft geoordeeld dat een restauratie zich opdrong. Een analyse van buiten- en binnenkant werd vakkundig uitgevoerd. U kunt vandaag de resultaten van de analyse leren kennen. Ook de plannen voor de buitenrestauratie zijn bekend. Tamara van Hout, adviseur monumentenzorg licht een tipje van de sluier op.

LEER DE WERKING VAN DE KRING EENS KENNEN

In het documentatiecentrum tonen we een montage waardoor u de ruime werking van de Kring leert kennen. Ook in de immense bibliotheek kan je even verdwalen.

KIJK OOK EENS IN DE KAST VAN DE KOKW

De archivaris van de Kring heeft, samen met enkele medewerkers, reeds enkele kasten uitgekuist. Zo kan hij u een rijk en ruim beeld geven van de werking van de Kring gedurende die afgelopen 150 jaar. Jammer genoeg komen we kasten te kort.

SCHATTEN VAN BOLLEN

Het blijft een bijna religieuze ervaring wanneer je het Sanctum Sanctorum van het Mercatormuseum binnentreedt: de schatkamer waar de absoluut unieke aard- en hemelglobe van de geograaf Mercator in het epicentrum van de belangstelling staan. Ook de vele kaarten en atlassen blijven na 4 eeuwen unieke kijkstukken.

BIER HER BIER HER !

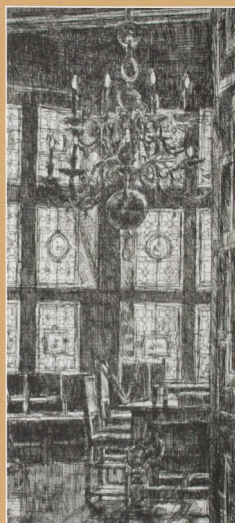
En dan hebben we vermoedelijk dorst gekregen. De vrienden van "tussen Pot en Pint" (je kent ze wel, de organisatoren van het bierfestival) namen de uitdaging aan om een mini-waasbierfestival te organiseren in een zaal van het museum. De benen en ogen moeten even uitrusten, en dat kan je dan doen bij een natje en een droogje.

Deze dag wordt u gratis aangeboden door het bestuur en de medewerkers van de KOKW, in samenwerking met de medewerkers van het SteM en de vereniging *Tussen Pot en Pint*

BIJZONDERE UITGAVE VAN ETSEN DOOR KOKW

Bijzondere uitgave van 6 etsen

150 jaar
Koninklijke Oudheidkundige Kring
van het Land van Waas

Zondag 20 februari 2011

Opendeurdag Huis Janssens
Zamanstraat 49 - Sint-Niklaas

Hebt u onze etsen, gemaakt door meester-graficus Guy Van Assche, al gezien? En hebt u ze goed bekeken?

Ze zijn gemaakt naar aanleiding van het 150-jarig bestaan van de Kring en vormen een mooi aandenken aan het oude museum in het Huis Janssens, vóór het door de komende restauratie van uitzicht zal veranderen.

Als u wilt, kunt u, aan de hand van de etsen, thuis een wandeling maken doorheen het Huis Janssens van de inkomhal naar het salon en de Vlaamse zaal, en via de traphal naar de huiskapel. U eindigt in de tuin met uitzicht op de achtergevel.

Voor de prijs moet u het niet laten want die hebben we voor de leden bewust laag gehouden.

De etsen kosten apart 50 €. Wie intekent voor de ganse reeks betaalt slechts 250 €, bewaarmap inbegrepen. Niet-leden betalen 65 € per ets en 300 € voor de reeks).

De volgende etsen (500 x 700 mm) zijn beschikbaar: 1) Salon, 2) Vlaamse zaal, 3) Huiskapel, 4) Achtergevel, 5) Traphal en 6) Inkomhal.

Om ze te bestellen schrijft u het totale bedrag over op rekening IBAN BE 50 8508 3519 1418 van KOKW, met vermelding van "Bestelling ets(en): de reeks of nr(s)....."

U kunt de etsen afhalen

- tijdens de *opendeurdag van 20 februari 2011, van 11u tot 17u30*
- tijdens de *openingsuren van de leeszaal*
- na afspraak: **gsm 0473 81 24 17** (voorzitter Chris De Beer) of via **etsen@kokw.be**

Afhaaladres: KOKW, Zamanstraat 49, 9100 Sint-Niklaas

Buitengewone uitgave KOKW: *De zoektocht van een katholieke intellectueel: Prosper Thuysbaert (1889-1965) en de vragen van zijn tijd*

Prosper Thuysbaert, die in Lokeren werd geboren op 17 maart 1889, was gedurende enkele decennia een man met een discrete, maar beslissende invloed in het politiek –maatschappelijke en culturele leven in Vlaanderen. In zijn geboortestad bekleedde hij gedurende meer dan 40 jaar het ambt van notaris. Daarnaast zetelde hij van 1921 tot 1936 in de Oost-Vlaamse provincieraad. Van 1933 tot aan zijn emeritaat in 1959 was Prosper Thuysbaert hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven, waar hij rechten, politieke en sociale wetenschappen en notariaat had gestudeerd. In de jaren 1920 was hij een van de leidinggevende bestuurders van het vernieuwende Vlaamse Volkstoneel. Halfweg de jaren 1930 speelde deze 'reformistische conservatief' een bemiddelende rol bij de pogingen om in Vlaanderen een rechts-katholieke hergroepering van de politieke krachten te realiseren, de zogenaamde 'concentratie'. Tijdens de Tweede Wereldoorlog hield Thuysbaert zich nadrukkelijk op de achtergrond.

Prosper Thuysbaert werd intellectueel en menselijk gevormd in de Vlaamse katholieke scholieren- en studentenbeweging van vóór de Eerste Wereldoorlog. Zijn leven lang bleef hij het ideaal van 'volksontvoogding' trouw. Al zag hij daarbij wel een bijzondere taak weggelegd voor de elite, waartoe hij zelf in diverse opzichten ontegensprekelijk behoorde. Als CVP-burgemeester van Lokeren, waar hij tijdens het interbellum al schepen was geweest namens de katholieke partij, kon Prosper Thuysbaert tussen 1947 en 1959 heel wat innoverende projecten in de praktijk brengen of op het spoor zetten. Om die reden werd hij terecht 'een groot burgemeester van een kleine stad' genoemd. Als product van zijn familiaal milieu en van de tijd waarin hij leefde, betoonde Prosper Thuysbaert zich als 'intellectueel-in-de-politiek' een autocratische 'grand seigneur' en een aanhanger van wat eufemistisch wordt omschreven als de 'geleide democratie'. Prosper Thuysbaert overleed in zijn geboortestad Lokeren op 8 november 1965.

"De zoektocht van een katholieke intellectueel: Prosper Thuysbaert (1889-1965) en de vragen van zijn tijd" telt 170 bladzijden op A4-formaat, inclusief 40 illustraties. Het boek is een buitengewone uitgave van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas (Sint-Niklaas), met financiële steun van de Lions Club Lokeren en de Erfgoedcel Waasland.

Voorintekenen op deze publicatie, die verschijnt op donderdag 17 maart 2011, kan tot en met 11 maart 2011 door storting op rekeningnummer BE 50 8508 3519 1418 van KOKW (Postbus 144, 9100 Sint-Niklaas), met de vermelding 'Thuysbaert - afhalen' (15 euro) of 'Thuysbaert - toesturen' (18 euro).

Het boek kan vanaf maandag 21 maart 2011 op weekdays worden afgehaald in het Stadsarchief van Lokeren (Torenstraat 1A, Lokeren; tel. 09/340 50 61; e-mail: stadsarchief@lokeren.be) en op zaterdag (van 14 tot 17 uur) in de Bibliotheek van de KOKW (Zamanstraat 49/1ste verdieping, Sint-Niklaas; tel. 0473/81 24 17; e-mail: info@kokw.be). Vanaf 21 maart 2011 kost het boek 20 euro bij afhaling en 23 euro als het wordt toegestuurd.

Meer info: Stadsarchief Lokeren, Torenstraat 1A-9160 Lokeren; tel. 09/3405061; e-mail: stadsarchief@lokeren.be en www.kokw.be.

SLUITING BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIECENTRUM OP ZATERDAG 19 FEBRUARI 2011

Als gevolg van de voorbereidingen voor de opendeurdag in het Huis Janssens op zondag 20 februari zal het documentatiecentrum uitzonderlijk gesloten zijn op zaterdag 19 februari 2011.

DRINGENDE OPROEP VANUIT DE WERKGROEP DIGITALISERING

Vanuit de werkgroep DIGITALISERING zijn wij op zoek naar mensen, die thuis op hun eigen computer of op de zetel van de KOKW gegevens willen inbrengen. Gemiddeld kunnen maximaal 20 records (elke record is een boekfiche) ingebracht worden per uur.

1. Op het ogenblik worden alle fiches van de bibliotheek in Excel ingebracht door vrijwilligers. Toch kunnen we nog vrijwilligers gebruiken om fiches in te brengen thuis op de computer. Een fichebak met fiches wordt dan afgezet en de nodige uitleg wordt gegeven. Een fichebak bevat ongeveer 3000 fiches, aan 20 records per uur is gelijk aan 150 uur werken voor 1 bak met fiches. Men kan ook vragen om bv. een pakket fiches in te brengen.
2. De periode dat de laatste fiche werd getypt is ongeveer 5 jaar geleden. Die achterstand moet ingehaald worden en dit in overleg met onze voorzitter Alfred van der Gucht. Wij zoeken iemand die de sindsdien verworven boeken kan inbrengen in Excel. In de beginfase staan we de persoon bij. Een leeg Excel-bestand met de in te vullen velden is reeds beschikbaar. Wij schatten dit op 1000 fiches (=boeken). Geschatte duur van deze opdracht 80 uur.

3. Wij zijn door schenking in het bezit gekomen van naar schatting 500 boeken genealogisch archief hoofdzakelijk betrekking hebbend op de streek tussen Willebroek, Merchtem tot Lebbeke. Deze boeken moeten ingebracht worden in een Excel-bestand, liefst op de zetel door iemand die een portable PC heeft. Totale duur minimaal 60 uur.

Contacteer: Ludo Hemelaer, gsm 0486.469.370, ludo.hemelaer1@telenet.be.

IN MEMORIAM

Bestuurslid Dr. Herman Christiaens uit Sint-Pauwels (°Sint-Niklaas, 22 maart 1953 – †Sint-Pauwels, 9 december 2010), echtgenoot van mevr. Marie-Josepha De Cock.

Dr. Herman Christiaens was jarenlang een enthousiast bestuurslid van de KOKW. In de werkgroep bibliotheek en archief was hij een gewaardeerde medewerker. Vooral genealogie was zijn specialiteit, zodat veel bezoekers op hem beroep deden. Herman had tijd voor de mensen en hij deelde zijn kennis van harte met velen. Toen je dacht hem op het spoor te brengen van een Christiaens, zelfs al had die naamgenoot ooit in Brugge gewoond, wist hij je over die "nieuwe" Christiaens uitvoerig te vertellen. Toen hij, getroffen door een onverbiddelijke kwaal, noodgedwongen meer en meer afwezig moest blijven, was elk bezoek dat hij nog aan de Kring bracht, een confrontatie: hij was niet meer de Herman van voorheen. In stilte is hij van ons heengegaan. Wij blijven hem dankbaar gedenken.

We betreuren het overlijden van de volgende medeleden:

- Dhr. Willem Mees uit Willebroek
- Dhr. André Van Gassen (°Sint-Niklaas, 13 augustus 1943 – †Sint-Niklaas, 11 augustus 2010), echtgenoot van Lutgarde D'Hondt.
- Dhr. Hugo Staes (°Sint-Niklaas, 10 april 1936 – †Sint-Niklaas, 24 november 2010), echtgenoot van mevr. Miet Van Reeth.
- Dhr. Sylvere De Clercq (°Nieuwkerken, 10 augustus 1935 – †Nieuwkerken, 15 december 2010), echtgenoot van mevr. Johanna Van Doorselaer.

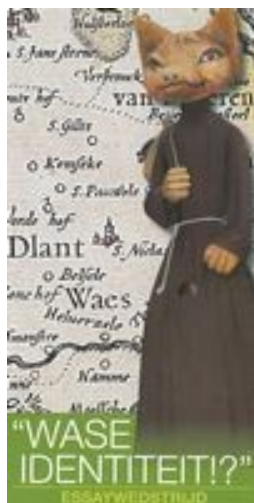
Langs deze weg betuigt het bestuur van de Kring zijn oprechte deelneming aan de getroffen familieleden.

VERNIEUWDE ERFGOEDBANK WAASLAND

Sinds eind 2010 heeft het Waasland een gloednieuwe Erfgoedbank, te bezichtigen via www.waaserfgoed.be. Deze vervangt de vroegere Beeldbank Waasland. De oude beeldbank was reeds actief sinds augustus 2006. Intussen stond de technologie echter niet stil. Bovendien wilde de Erfgoedcel Waasland ook een stapje verder gaan in het aanbieden van documenten die de geschiedenis en het soms vergeten leven in het Waasland weer tastbaar maken. In de online Erfgoedbank Waasland vind je thans meer dan 2.000 oude documenten, 8.000 foto's, een 100-tal geluidsfragmenten en filmpjes, en 40.000 pagina's historische kranten.

De komende weken en maanden zal de Erfgoedbank Waasland ook verder aangroeien. Verschillende keren per jaar zal nieuw materiaal toegevoegd worden. Maandelijks zal een virtuele tentoonstelling een selectie van materiaal over bijvoorbeeld een gebeurtenis zoals WO I, een thema zoals Reynaert de Vos of uit een bepaalde collectie, in de kijker plaatsen.

ESSAYWEDSTRIJD WASE IDENTITEIT

Met de essaywedstrijd 'Wase Identiteit!?' gaat de Erfgoedcel Waasland op zoek naar boeiende, uitdagende of verfrissende antwoorden op vragen als: bestaat 'de Waaslander' en wie is dit dan? Is zo'n begrip slechts een lege doos of kunnen er net meerdere regionale identiteiten worden voorgesteld? En welke rol mogen of moeten in de 21ste eeuw erfgoed, onderzoek of toerisme spelen bij identiteitsvorming?

Uit de inzendingen kiest de jury drie winnaars die beloond worden met resp. 1000 euro, 500 euro en 300 euro, en die hun tekst gepubliceerd zien in de 150ste Annalen van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas. Daarnaast reikt Bibliowaas een prijs uit ter waarde van 300 euro aan het essay dat de beste aandacht heeft voor het literaire leven in het Waasland.

Wil je kans maken op deze prijzen, dan kan je nog snel in je pen krui-
pen en je tekst ten laatste tegen 15 februari 2011 bezorgen aan erfgoedcel@interwaas.be. Meer informatie en het wedstrijdreglement vindt u op www.erfgoedcelwaasland.be.

AANWINSTEN VAN BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIECENTRUM

Naar vaste gewoonte publiceren we een overzicht van de aanwinsten, die we de afgelopen maanden konden verwerven voor de bibliotheek en het documentatiecentrum van de KOKW. Onze hartelijke dank aan alle leden en sympathisanten voor hun steun aan de KOKW.

Aanwinsten bibliotheek

- De Belie, Alfons, Woordenboek van het Belseels dialect. Belsele, 2006. (BELS 9)
- Charles, Leen, Schatten van Mensen. Gent in 10 jaar aanwinsten. Gent, 2010. (CAT 5)
- 300 jaar Sint-Lucia. Van Sieckhuys naar Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis. Sint-Niklaas, 2010. (SN 100)
- Verlaeckt, Koen, e.a., Dendermonde van Metaaltijden tot vroege Middeleeuwen. Dendermonde, 2010. (CAT 6)
- Peleman, Luc, Tachtig is prachtig. Biografische notities omtrent de Elverseelse 80-plussers. Elversele, 2010. (ELVER 19)

- De Looze, Hugo, Maandagavond 12 maart 1906, dodende overstromingen langs de Schelde. Lessen om overstromingen te beperken. Hamme, 2010. (HAMME 16)
- Debbaut, Alain, Dallas. Portret van een Lokerse sociale woonwijk. Lokeren, 2010. (LOK 82)
- Janssens, L., Popp-kaarten op het Algemeen Rijksarchief. Brussel, 1995. (R11/237)
- Le Pagam, Vivet-Pichet, Les premiers retables (XIIe –début du XVe siècle). Une mise en scène du Sacré. Paris, Louvre, 2009. (CAT/F/81).
- Jaarverslag 2009. Beheerscommissie Natuur, Kruibekke-Bazel, Rupelmonde. Gent, 2010. (KRUIB 9/2)
- Van Hoye, Eva, Ons Heem 1942-1999. Deel II. Index. (T 320/Index/II)
- Ons Heem 1942-1946. Fac Simile. (T 320/1942-1946)
- Colaes, R., Bevolkingsregisters te Temse 1830-1846. (GENTEMS/16)
- Van Dijck, Annemie, Kerkelijk textiel in Vlaanderen en Brussel in de 19de en 20ste eeuw (o.a. Van Severen, S.N.). Heverlee, 2009. (7 C 56)
- Delsaerd, P. (red.), Anima Academiae Bibliotheca. Dertig jaar aanwinsten van de K.U.L. 1980-2010. (CAT 2)
- Beyen, Marnix, Held voor alle werk. De vele gedaanten van Tijn Uilenspiegel. Antwerpen, 1998. (13 A 23)
- Willockx, Freddy, Hier klopt mijn hart. Antwerpen, 2010. (SN 99)
- Kamer van Handel en Nijverheid voor het Arrondissement Sint-Nikolaas. Verslag over de werking jaar 1938.
- Gilis, Gert, Verdoelde Schaepkens, bytende wolven. Inquisitie in de Lage Lagen. Leuven, 2009. (13 A 25)
- Philip Verheyen 1648-1710. (VERRE 8)
- Van Bockstaele, Geert, Inventaris van de kerkarchieven Brakel (...). Zottegem, 2010. (R 126/10)
- Van Clemen, Sam, Reisgids naar de Eerste Wereldoorlog. Musea, forten, kaarten, historie, slagvelden, (...). Antwerpen, 2008. (13 A 21)
- Sander Wijnants. Huldetoontelling Nieuwkerken-Waas 26, 27 en 31 mei (CAT 4)

Aanwinsten bijzondere collecties

- Krant. "Gazette van het Land van Waas", 9e jaargang, nr. 45 (10 november 1850).
- Kaart. Topografische kaart van Stekene, schaal 1/20.000, voorgesneden op linnen. Militair Geografisch Instituut, 1913. Blad XIV, planchette 4.
- Kaart van Sint-Niklaas, schaal 1/20.000. Uitgegeven door het "Etablissement géographique fondé par Philippe Vandermaelen". Deze kaart kan worden gedateerd 1849/1850. De kaarten uit deze reeks dragen geen jaartal, maar worden gedateerd op basis van spoorweglijnen waarvan men de aanlegdata precies kent. Deze kaart van Sint-Niklaas kan gesitueerd worden na Ferraris en Capitaine maar vóór de militaire topografische kaarten van 1869, uitgegeven door het Dépôt de la Guerre.
- "Missale Romanum ex decreto sacrosancti (...) Urbanus VIII. (H 41 cm, B 29 cm). Druk, Antwerpen, Plantin, 1773. Kaft bekleed met paars fluweel en beslagen met zilverbeslag en zilveren sloten. Rug is los, fluweel versleten.

- Erediploma van een oud-strijder van de Eerste Wereldoorlog. Dit diploma bevat de data tussen 1914-1918, waarop de deelnemende landen de oorlog verklaarden aan een ander land. Deze lijst verklaart voor een deel waarom deze oorlog "De Grote Oorlog" wordt genoemd en voor de rest veel politiek opportunisme. (Gift Chris De Beer).
- Merkwaardige gravure van de Slag van Kallo, 1638.
 "Eigentliche Abbildung der Schantzen Calloo Verbroek und Bev(r)schen Dyck und wie solche von den Holländren bevestiget, und wie sie von den Spanischen wieder da aus geschlachen worden".
 Kopergravure (30 cm x 36 cm) gemaakt door Matthaus Merian voor het "Theatrum Europaeum" (1639).
 Matthaeus Merian, cartograaf, werd geboren te Basel (Zwitserland) op 22 september 1593 en overleed in 1650. Hij huwde met Magdalena de Bry, dochter van Theodor de Bry, een gekend uitgever uit Frankfurt. Na het overlijden van zijn schoonvader in 1623 erfde hij de uitgeverij van de familie de Bry en werd hij officieel inwoner van Frankfurt. Merian was gekend voor zijn stadsgezichten en stadsplannen. Zijn twee zonen Casper en Matthaus hebben zijn twee voornaamste werken uitgegeven: "Topographia Germaniae" en "Theatrum Europaeum". In het museum van de KOKW hangt een schilderij over de slag van Kallo. Een vergelijkende studie zou boeiend zijn. Deze gravure werd door Dr. Robrecht Vanoutrive uit Lokeren aan de KOKW geschonken. Wij danken hem daarvoor zeer hartelijk.

Alfred Van der Gucht – Ere-voorzitter KOKW

ACTIVITEITEN SteM

Genade, genade – Inquisitie en ketterbestrijding in de Lage Landen (1520-1530) – Mercatorlezing door Gert Gielis

Dinsdag 22 februari 2011 om 20 u., Mercatormuseum, Zamanstraat 49, Sint-Niklaas (ingang via museumtuin). Gratis deelname. In samenwerking met KOKW en Davidsfonds.

'De inquisitie'... Een historisch begrip dat ons nog altijd doet huiveren. Het is weinig bekend dat ook in de zestiende-eeuwse Nederlanden inquisiteurs werkzaam waren om de Reformatie te bestrijden. Vanaf de jaren 1520 werden in onze streken tientallen kettters opgepakt om door inquisiteurs berecht te worden. Vanop de eerste rij volgen we enkele niets verhullende ketterprocessen. Tegen deze spannende achtergrond wordt ook de moeizame uitbouw van de inquisitie in die jaren belicht. Zo krijgen we een verrassende, genuanceerde kijk op een weinig gekende, maar zeer interessante episode uit de geschiedenis der Nederlanden. Pikant detail: ook 'onze' Gerardus Mercator maakte kennis met de inquisitie.

Gert Gielis is historicus en aspirant FWO Vlaanderen. Hij heeft van de inquisitie zijn voornaamste studieonderwerp gemaakt.

Heilige Boontjes - Vergeten groenten en fruit uit de abdijtuin – Tentoonstelling + lezing + museumrondleiding

Zondag 6 maart - zondag 27 maart 2011, dinsdag - zaterdag 14-17 u./ zondag 11-17 u.

SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas. Toegang: 4€, 3€ met korting; gratis met museumkaart.

Wat groeide er in de tuin van onze voorouders? Aten zij dezelfde groente-, fruit- en kruidensoorten als wij vandaag? Waar kwamen al deze teelten vandaan? Welke belangrijke rol speelden de abdijtuinen van de Cisterciënzers bij de herkomst en het gebruik van allerhande (vergeten) groenten, fruit en kruiden uit het verleden? Ontdek samen de verrassende antwoorden in de tentoonstelling 'Heilige Boontjes'. Je zal merken dat ecologisch tuinieren, zo brandend actueel, voor de monniken toen heel gewoon was!

Themalezing 'Vergeten groenten op je bord' door Herman De Waele op zondag 13 maart 2011 om 11.15 u. SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas. Deelname: 4€, 3€ met korting; gratis met museumkaart

Rondleiding in de tentoonstelling 'Heilige Boontje' door Marc Temmermans, voorzitter van Velt – Waasland op zondag 20 maart 2011 om 14.30 u. SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas Toegang: 4€, 3€ met korting; gratis met museumkaart. Reservatie verplicht: tel. 03 760 37 50 of stedelijke.musea@sint-niklaas.be.

Santé-beauté - Volksgeloof, volksgeneeskunde en lichaamsverzorging - museumrondleiding

Zondag 27 maart 2011, 14.30 u. SteM, Zwijgershoek 14, Sint-Niklaas. Toegang: 4€, 3€ korting; gratis met museumkaart. Reservatie verplicht: tel. 03 760 37 50 of stedelijke.musea@sint-niklaas.be.

Vandaag worden we via allerlei kanalen overspoeld met tips voor een gezond en mooi lijf. Maar de fascinatie voor het lichaam is er altijd al geweest. Voor een gezond leven kon je in het verleden terecht bij de barbier-chirurgijns, apothekers, kwakzalvers, geleerde dokters en geneesheiligen. Schoonheidsmiddelen waren eerder weggelegd voor rijke burgers.

Het is pas in de twintigste eeuw dat alle lagen van de bevolking genieten van tal van producten die schoonheid garanderen.

Verantwoordelijke uitgever Nieuwsbrief KOKW: Chris De Beer, voorzitter, postbus 144, 9100 Sint-Niklaas;

e-mail: info@kokw.be; website: www.kokw.be

Met dank aan:

